



تحلیلی بر چالش های آمایش سرزمین ایران (جنوب شرق ایران)

محمد خاشی^۱، محمود دشتی^۲، شمس شیرانی^۳، مهدیه نخعی^۴، محمد سلحشوری^{۵*}

۱- کارشناس عمران، شهردار زاهدان، زاهدان، ایران

۲- کارشناس ارشد مدیریت دولتی، معاونت برنامه ریزی و توسعه شهرداری زاهدان، زاهدان، ایران

۳- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، مدیر درآمد عمومی شهرداری زاهدان، زاهدان، ایران

۴- دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه ریزی شهری، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، مرند، ایران

۵- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، مدیر مطالعات و برنامه ریزی شهرداری زاهدان، زاهدان، ایران،

نویسنده مسئول: m.salahshuri@gmail.com

چکیده

آمایش سرزمین زیربنای سازماندهی توسعه منطقه ای است و به بیانی دیگر ابزار اصلی برنامه ریزی و تصمیم گیری های منطقه ای و ملی برای رسیدن به توسعه پایدار اقتصادی است؛ بنابراین آمایش سرزمین مبنای طرح ها و برنامه های جامع توسعه بوده و پیوند دهنده برنامه ریزی های اقتصادی، اجتماعی و فضایی یا مجموع آنان در قالب برنامه ریزی جامع و در مقیاس ملی و منطقه ای است. در این راستا جنوب شرق ایران با ویژگی های منحصر به فرد خود جایگاه بسیار مهمی در توسعه اقتصادی و اقتدار کشور بر عهده دارد. همچنین با توجه به موقعیت استراتژیکی و همجواری با خلیج فارس می تواند به عنوان منطقه ممتاز ارتباطی کشور قرار بگیرد. از سوی دیگر جنوب شرق ایران یکی از مناطق محروم کشور به شمار می رود و باید بررسی کرد که در درجه اول عوامل مؤثر در توسعه اقتصادی منطقه به چه عواملی بستگی داشته و در عین حال با ذکر پیشنهاداتی به دنبال راه حل های اجرایی برای رسیدن به توسعه پایدار باشیم. در این مقاله سعی شده است تا با ذکر توان های اقتصادی و سرمایه گذاری جنوب شرق ایران راهبردها و سیاست های اجرایی، توسعه متناسب با شرایط بومی منطقه ارائه شود. روش تحقیق توصیفی و بر مبنای مستندات و شواهد در نقاط مختلف منطقه می باشد. نتایج حاصله از تحقیق در نهایت نشان دهنده این امر است که با به کارگیری راه حل ها و استراتژی ها، می توان منطقه را به مرز توسعه یافتگی رساند. این راه حل ها باید ضمن اجرایی بودن بتوانند سطح کیفیت زندگی ساکنان آن را افزایش دهند.

واژه های کلیدی: آمایش سرزمین، جنوب شرق، توسعه پایدار.

۱- مقدمه

آمایش سرزمین که تلفیقی از سه علم جغرافیا، اقتصاد و جامعه شناسی است شامل اقدامات ساماندهی و نظام بخشی به فضای طبیعی اجتماعی اقتصادی و ملی است. طرح آمایش سرزمین یا به عبارت ساده تر؛ نظام یکپارچه طراحی و برنامه ریزی توسعه ی سرزمینی؛ به ظاهر طرحی برای رسیدن به شاخص های توسعه ی پایدار است و اگر اصول و درونمایه های این طرح طبق پلان ها و رصد نواقص و معایب و پرکردن فاصله ها و خلاءها و ایجاد تعادل و توازن میان جمعیت ها و جوامع، با نظر بهتر کی بو بافت آنها و نیز نگاه به وضعیت پیشین و آتیه ی آنها و سهمی که هر کدام بر اساس این شاخص ها باید ببرند تا در یک نظام یکپارچه سرزمینی قرار بگیرند و بتوانند از داشته ها و استعداد های خود حداکثر بهره را بگیرند، بی شک بسیار نیکو عاملی جهت توسعه پایدار مناطق محروم خواهد بود و سرنوشت خوبی خواهد داشت. شاخص های توسعه را باید با توجه به قابلیت ها